

[Charta 77 nikoli jako politická opozice, nýbrž jako morální iniciativa]

78/001 (780101-1)

Chápat Chartu 77 jako jakýkoliv typ politické opozice je z podstatných důvodů nesprávné. Především každá opozice je nějak vázána na to, čemu oponuje, proti čemu stojí v opozici. V daném případě tomu tak není, neboť Charta nestojí na rovině, na níž stojí současný politický establishment. Za druhé je na formování politické opozice nevhodná chvíle, je především i z vnitřních důvodů příliš brzo. Lidé seskupení (zatím nikoliv organizačně) kolem prohlášení Charty 77 jsou velice rozdílných názorů a zaměření. Jejich jednota je větším dílem negativní povahy, tj. shodují se v tom, co odmítají. Proto také důsledně zastávám stanovisko, že akce Charty 77 nemají překračovat a přerůstat v akce občanských iniciativ, neboť to by nutně znamenalo dát okamžitě zelenou divergentním tendencím. Pozitivní část toho, co je společné, spočívá ve všeobecném demokratismu, bohužel dosud spíše pocitovém než programově promyšleném. To vše je u většiny (zejména nekomunistů) doprovázeno elementární politickou nezkušeností. Ale snad nejdůležitější stránkou celé věci je to, že nesnesitelná je současná politická situace pouze u intelektuálů a u kulturních tvůrců, kdežto u většiny ostatního obyvatelstva je nechuť k režimu a distance od politického vedení dosud málo vykrytalizována politicky a představuje spíše odpor morální. Proto je třeba chápat Chartu 77 jako akci morální především a teprve na druhém místě jako akci politickou. A toho je nutno se držet i perspektivně: Charta 77 jako platforma morálního povědomí a morálního posuzování – toho bude zapotřebí i v nové situaci, kdy nejhorší politické deviace už budou překonány.

[Vyjádření k začátku druhého roku působení Charty 77 (anglicky)]

78/002 (780102-2)

In these days we are starting the second year of existence and activities of the Charter 77. Our first goal is, since the very beginning, not a political action in a pure technical meaning, but to express a moral call to every citizen, it means to represent a challenge to every member of the society to change his views and his life. We don't call the people to sign, but to do something meaningful for the others, especially for those who are discriminated. In a sense, we can consider our activity as a political one, too, but only if we understand the word "political" and "politics" as derived from the Greek word "polis". We realized that the technical

politics of power and violence is something destroying the very foundations of each society. We imagine therefore that the sphere of legitim and legal interventions of the state should be everywhere on Earth and especially in our own country limited and, on the contrary, the sphere of free activities of every man should be enlarged and deepened. We observe as an important fact that the heaviest pressure is exercised on intellectuals in most of the countries of Eastern Europe. But we know that such nonconform intellectual groups are only representing the millions of other citizens who are perpetually being deprived of their future. Most of the public documents of the Charter 77 called for attention how thousands of students, poets, writers, artists, men of science, politicians etc., but in a similar way millions of other men are deprived of their basic freedoms and of their human and civil rights. We wished to throw full light to the situation of different groups and sections of our citizens; up to these days we referred to the situation of our schools and students, of our literature and the silenced writers, about the general conditions of the working men, about the pop music etc., and of course to individual cases of illegitimate and illegal acts of different authorities against several persons.

We are convinced that such cases exist probably in each country, of course on various levels and in various extent. Therefore we feel deep solidarity and understanding for similar groups in other parts of the world, and hope to find similar feelings for us on their own side. No peace is possible in Earth where suppressed people exist; we cannot really be free when our neighbour suffers from violence.

[Vyjádření k začátku druhého roku působení Charty 77 (překlad)]

78/003

V těchto dnech zahajujeme druhý rok existence a činnosti Charty 77. Naším prvním cílem je od samého počátku nikoliv politická akce v čistě technickém smyslu, nýbrž vyjádřit morální výzvu každému občanu, tj. být pobídnutím pro každého člena společnosti, aby změnil své náhledy a svůj život. Nezveme lidi, aby podepsali, ale aby udělali něco smysluplného pro druhé, zejména pro ty, kteří jsou diskriminováni. V jistém smyslu můžeme považovat svou aktivitu rovněž za politickou, ale pouze jestliže chápeme slovo „politický“ a „politika“ v jeho odvozenosti od řeckého slova „polis“. Poznali jsme, že technická politika, tj. politika moci a násilí, je něčím, co ničí nejvlastnější základy každé společnosti. Domníváme se proto, že ob-

last legitimních a legálních zásahů státu by měla být všude na zeměkouli, a zvláště v naší vlastní zemi omezena (ohraničena) a naopak sféra svobodných aktivit každého člověka že by měla být rozšířena a prohloubena. Za důležitou skutečnost považujeme, že nejtěžší tlak je ve většině zemí východní Evropy vykonáván na intelektuály. Víme však, že takové nekonformní skupiny intelektuálů pouze reprezentují milióny jiných občanů, kteří jsou ustavičně okrádáni o svou budoucnost. Většina veřejných dokumentů Charty 77 upozorňovala na to, jak tisíce studentů, básníků, spisovatelů, umělců, vědců, politiků atd., ale podobně milióny jiných lidí jsou zkracovány ve svých základních svobodách a ve svých lidských a občanských právech. Chtěli jsme vrhnout plné světlo na situaci různých skupin a vrstev našich občanů; dosud jsme referovali o situaci našich škol a studentů, naší literatury a umlčených spisovatelů, o všeobecných podmínkách pracujících, o pop hudbě atd. a ovšem také o jednotlivých případech ilegitimních a ilegálních činů rozličných úřadů vůči mnoha osobám.

Jsme přesvědčeni, že takové případy se vyskytují pravděpodobně ve všech zemích, i když na různých úrovních a v nestejném rozsahu. Proto pociťujeme hlubokou solidaritu a porozumění pro podobné skupiny v jiných částech světa a doufáme, že na jejich straně najdeme podobné pocity vůči nám. Na Zemi není možný mír, dokud budou existovat utlačení lidé; nemůžeme být opravdu svobodní, jestliže náš soused trpí pod násilím.

78/004

[nepopsaný list (pozn. red.)]